

Lieta C-222/04

Ministero dell'Economia e delle Finanze

pret

Cassa di Risparmio di Firenze SpA u.c.

(Corte suprema di cassazione l?gums sniegt prejudici?lu nol?mumu)

Valsts atbalsts – EKL 87. un 88. pants – Bankas – Banku fondi – Uz??muma j?dziens – Banku fondu sa?emtaj?m dividend?m piem?rojam? tieš? nodok?a atvieglojums – Atz?šana par valsts atbalstu – Sader?gums ar kop?jo tirgu – Komisijas L?mums 2003/146/EK – Sp?k? esam?bas nov?rt?jums – Nepie?emam?ba – EKL 12., 43. un 56. pants – Nediskrimin?cijas princips – Br?v?ba veikt uz??m?jdarb?bu – Kapit?la br?va aprite

?ener?ladvok?ta F. Dž. Džeikobsa [F. G. Jacobs] secin?jumi, sniegti 2005. gada 27. oktobr?

Tiesas spriedums (otr? pal?ta) 2006. gada 10. janv?r?

Sprieduma kopsavilkums

1. *Prejudici?lie jaut?jumi — Sp?k? esam?bas nov?rt?jums — Jaut?jums par t?da l?muma sp?k? esam?bu, kurš nav ticis apstr?d?ts, pamatojoties uz EKL 230. pantu*

(EKL 230. un 234. pants)

2. *Prejudici?lie jaut?jumi — Tiesas kompetence — Ierobežojumi — Ac?mmredzami neatbilstošs jaut?jums*

(EKL 234. pants)

3. *Konkurence — Kopien? noteikumi — Adres?ti — Uz??mumi — J?dziens*

(EKL 87. panta 1. punkts)

4. *Konkurence — Kopien? noteikumi — Adres?ti — Uz??mumi — J?dziens*

(EKL 87. panta 1. punkts)

5. *Valstu pieš?irtie atbalsti — J?dziens*

(EKL 87. panta 1. punkts)

6. *Valstu pieš?irtie atbalsti — J?dziens — Pas?kuma selekt?vais raksturs*

(EKL 87. panta 1. punkts)

7. *Valstu pieš?irtie atbalsti — Ietekme uz tirdzniec?bu starp dal?bvalst?m — Konkurences aizsk?rums — Nov?rt?juma krit?riji*

(EKL 87. panta 1. punkts)

8. Valstu pieširtie atbalsti — J?dziens

(EKL 87. panta 1. punkts)

1. T? k? prejudici?lo jaut?jumu par Komisijas l?muma sp?k? esam?bas nov?rt?jumu ir uzdevusi iesniedz?jtiesa p?c savas ierosmes un nevis ties?bu subjekts, kuram bija iesp?ja celt pras?bu par š? l?muma atcelšanu, bet kurš nav to izmantojis EKL 230. pant? noteiktaj? termi??, min?tais prejudici?lais jaut?jums p?d?j? min?t? iemesla d?? nav atz?stams par nepie?emamu.

(sal. ar 72.–74. punktu)

2. Tiesa var nolemt nepie?emt nol?mumu par prejudici?lu jaut?jumu saist?b? ar Kopienu ties?bu akta sp?k? esam?bas nov?rt?jumu, ja ir nep?rprotami skaidrs, ka šim iesniedz?jtiesas l?gtajam v?rt?jumam nav nek?da sakara ar pamata pr?vas faktiskajiem apst?k?iem vai priekšmetu.

(sal. ar 75. punktu)

3. Konkurences ties?bu kontekst? “uz??muma” j?dziens ietver visas vien?bas, kas veic saimniecisku darb?bu, neatkar?gi no to juridisk? statusa un finans?juma veida.

Saimniecisku darb?bu veido jebk?das darb?bas, kas saist?tas ar pre?u vai pakalpojumu pied?v?šanu attiec?gaj? tirg?. Kaut ar? visbiež?k saimniecisk? darb?ba tiek veikta tieši tirg?, tom?r nav izsl?gts, ka tas taj? paš? laik? faktiski ir tirgus dal?bnieks ar tiešu kontaktu tirg? un netieši – cita vien?ba, kas šo tirgus dal?bnieku kontrol? saimnieciskas vien?bas, ko tie abi veido, ietvaros.

Šaj? sakar? vienk?rša kapit?lda?u tur?šana, pat ja t? ir kontrolpakete, nav pietiekama, lai atz?tu par saimniecisku t?du darb?bu, ko veic vien?ba, kas ir šo da?u tur?t?ja, ja t? dod tikai iesp?jas izmantot ar akcion?ra vai kop?pašnieka statusu saist?t?s ties?bas, k? ar?, attiec?g? gad?jum?, sa?emt dividendes – ierastos labumus no ?pašuma. No otras puses, ja strukt?ra, kurai pieder kapit?lda?u kontrolpakete k?d? sabiedr?b?, šo kontroli ?steno, tieši vai netieši ietekm?jot sabiedr?bas p?rvald?bu, tad ir uzskat?ms, ka š? strukt?ra piedal?s kontrol?t? uz??muma veiktaj? saimnieciskaj? darb?b?, un t?d?j?di t? ir uzskat?ma par uz??mumu EKL 87. panta 1. punkta izpratn?.

Ja t? nav, tad vienk?rša viena uz??muma sadal?šana div?s atseviš??s vien?b?s, no kur?m pirm? tieši turpina iepriekš?jo saimniecisko darb?bu, bet otra kontrol? pirmo, iejaucoties t?s p?rvald?b?, ir pietiekama, lai liegtu Kopienu noteikumu par valsts atbalstu lietder?go iedarb?bu. Tas ?auj otrajai vien?bai g?t labumu no subs?dij?m vai cit?m priekšroc?b?m, ko pieš?ir valsts vai no valsts l?dzek?iem, un t?s piln?b? vai da??ji izmantot pirm?s vien?bas lab?, k? ar? abu veidot?s saimniecisk?s vien?bas interes?s.

L?dz ar to t?da juridiska persona k? bankas fonds, kam pieder kapit?la kontrolpakete banku sabiedr?b?, var tikt kvalific?ta k? “uz??mums” EKL 87. panta 1. punkta izpratn? un tai j?piem?ro Kopienu noteikumi par valsts atbalstu, kuru rež?m? ietilpst noteikumi, no kuriem izriet banku fondu uzdevums, kas p?rsniedz vienk?ršu kapit?lda?u ieguld?šanu, kas dod iesp?ju veikt kontroles funkcijas, bet ar? sniegt pamudin?jumus un finansi?lu atbalstu un t?d?j?di atspogu?o dabisku un funkcion?lu saik?u past?v?šanu starp banku fondiem un banku sabiedr?b?m.

(sal. ar 107., 118. un 125. punktu un rezolutīvās daļas 1) punktu)

4. Tāda juridiskā persona kā bankas fonds, kura darbība aprobežojas ar līdzekļu nodošanu bezpeļņas struktūrām, nav kvalificējama kā "uzņēmums" EKL 87. panta 1. punkta izpratnē. Faktiski šādi darbībā ir vienīgi sociāls raksturs un to neveic tirgū, konkurējot ar citiem tirgus dalībniekiem. Šīs darbības ietvaros bankas fonds darbojas kā labdarības organizācija, nevis kā uzņēmums.

No otras puses, ja bankas fonds, kas darbojas sabiedrības interešu vai sociālo vajadzību jomās, izmanto tam valsts likumdevēja piešķirtās tiesības veikt finanšu un komerciālas darbības un darbības ar kustamiem un nekustamiem pašumiem, kas ir nepieciešamas vai noderīgas tam paredzēto mērķu sasniegšanai, tad tas spēj piedāvāt preces vai pakalpojumus tirgū, konkurējot ar citiem tirgus dalībniekiem, piemēram, tādās jomās kā zinātniskā izpēte, izglītība, māksla vai veselība.

Šajā gadījumā bankas fonds ir uzskatāms par uzņēmumu, ja tas veic saimniecisku darbību, neskatoties uz apstākli, ka preču vai pakalpojumu piedāvāšana nav peļņas gūšanas nolūkos, jo šis piedāvājums konkurē ar tēdu tirgus dalībnieku piedāvājumiem, kuriem ir šāds mērķis, un tam līdz ar to ir jāpiemēro Kopienas noteikumi par valsts atbalstu.

(sal. ar 119.–125. punktu un rezolutīvās daļas 1) punktu)

5. Atbalsta jēdziens ir vispārīgāks nekā subsīdijas jēdziens, jo ar to saprot ne tikai pozitīvu palīdzību, kas ir subsīdija kā tēda, bet arī dažāda veida pasākumus, kas dažādos veidos atvieglo nastu, kas parasti gulstas uz uzņēmuma budžetu, un kas, kaut gan tie nav subsīdijas švērda šaurākajā nozīmē, ir identiski pēc rakstura un rada vienas sekas.

No tā izriet, ka pasākums, ar kuru valsts iestādes atsevišķiem uzņēmumiem piešķir atbrīvojumu no nodokļa, ar kuru, kaut arī tas neietver valsts līdzekļu piešķirumu, tās saņemji nonāk labvēlīgākā finansiālā situācijā nekā citi nodokļu maksātāji, ir valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta izpratnē. Tāpat valsts atbalsts var būt arī pasākums, ar ko atsevišķiem uzņēmumiem tiek piešķirts nodokļa samazinājums vai parasti maksājamo nodokļa atlikšana uz vēlāku laiku.

(sal. ar 131. un 132. punktu)

6. Nodokļu atvieglojumu, ko piešķir noteiktiem uzņēmumiem atkarībā no uzņēmuma, publisko tiesību juridiskas personas vai fonda juridiskās formas un jomām, kurās šis uzņēmums darbojas, nepiemēro visiem tirgus dalībniekiem, un tādējādi tas nav uzskatāms par nodokļu vai ekonomikas politikas vispārēju pasākumu, no kā izriet, ka tas ir selektīvs.

(sal. ar 135., 136. un 138. punktu)

7. Ar EKL 87. panta 1. punktu ir aizliegts valsts atbalsts, kas ietekmē tirdzniecību dalībvalstu starpā un rada vai draud radīt konkurences izkropojumus. Lai valsts pasākumu varētu uzskatīt par aizliegtu valsts atbalstu, nav jākonstatē, ka atbalsts patiešām ietekmē tirdzniecību dalībvalstu starpā un traucē konkurenci, bet tikai jāpārbauda, vai šis atbalsts varētu ietekmēt tirdzniecību un draud izkropot konkurenci. It pašā, ja kādas dalībvalsts piešķirtais atbalsts nostiprina kāda uzņēmuma stāvokli attiecībā pret citiem konkurējošiem uzņēmumiem Kopienas iekšējā tirdzniecībā, ir jāuzskata, ka atbalsts ir ietekmējis minēto tirdzniecību. Šajā sakarā apstākļi, ka kādā ekonomikas nozarē ir notikusi liberalizācija Kopienas līmenī, var liecināt, ka valsts atbalsts ietekmē vai varētu ietekmēt konkurenci, kā arī tirdzniecību dalībvalstu starpā.

Turklāt nav nepieciešams, lai uzņēmums, kas saņem atbalstu, pats piedalītos Kopienas iekšējā

tirdzniecīb?. Ja dalībvalsts piešķir atbalstu kādam uzņēmumam, iekšējās darbības var saglabāties tādā pat līmenī vai pieaugt, taču tās rezultātā tiek samazinātas citās dalībvalstīs reģistrēto uzņēmumu izredzes iekšējās dalībvalsts tirgū. Turklāt tāda uzņēmuma nostiprināšana, kurš līdz šim nav piedalījies Kopienas iekšējā tirdzniecībā, var to nostādīt tādā stāvoklī, kas ļauj tam iekšējā citās dalībvalsts tirgū.

(sal. ar 139.–143. punktu)

8. Dividenžu atbrīvojums no nodokļa banku fondiem, kuriem pieder kapitāla banku sabiedrības, kas īsteno tikai labdarības, izglītības, apmācību, studiju un zinātniskās izpētes mērķus, var tikt kvalificēts kā valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta izpratnē. Šāds valsts pasākums izriet no valsts finansējuma. Turklāt tas ir selektīvs. Visbeidzot, ar šādu atvieglojumu notiek iejaukšanās finanšu pakalpojumu nozarē, kura tika pakāauta nozīmīgam liberalizācijas procesam Kopienas līmenī, saasinot konkurenci, kas jau varēja izrietēt no Līguma paredzētās kapitāla brīvas aprites, un, pirmkārt, ar finansējumu un/vai naudas līdzekļiem var nostiprināt banku nozarē aktīvas ekonomiskās vienības, ko veido bankas fonds un bankas sabiedrība, stāvokli un, otrkārt, nostiprināt arī bankas fonda stāvokli, veicot kādu darbību, paši sociālais, zinātniskais vai kultūras joms.

(sal. ar 133., 138., 145. un 146. punktu un rezolūcijas daļas 2) punktu)

TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2006. gada 10. janvārī (*)

Valsts atbalsts – EKL 87. un 88. pants – Bankas – Banku fondi – Uzņēmuma jēdziens – Banku fondu saņemtajām dividendēm piemērojamā tiešā nodokļa atvieglojums – Atzīšana par valsts atbalstu – Saderīgums ar kopējo tirgu – Komisijas Lēmums 2003/146/EK – Spēkā esamības novērtējums – Nepieņemamība – EKL 12., 43. un 56. pants – Nediskriminācijas princips – Brīvība veikt uzņēmējdarbību – Kapitāla brīva aprīte

Lieta C-222/04

par Līgumu sniegt prejudiciālu nolikumu atbilstoši EKL 234. pantam,

ko *Corte suprema di cassazione* (Itālija) iesniedza ar lūgumu, kas pieņemts 2004. gada 23. martā un kas Tiesas reģistrāts 2004. gada 28. maijā, tiesvedībā

Ministero dell'Economia e delle Finanze

pret

Cassa di Risparmio di Firenze SpA,

Fondazione Cassa di Risparmio di San Miniato,

Cassa di Risparmio di San Miniato SpA.

TIESA (otrā palāta)

šāda sastāva: palātas priekšsēdētājs K. V. A. Timmermanss [C. W. A. Timmermans], tiesneši K.

Gulmans [C. Gulmann] (referents), R. Šintgens [R. Schintgen], R. Silva de Lapuerta [R. Silva de Lapuerta] un Dž. Arestis [G. Arestis],

enerģadavokāts F. Dž. Džeikobs [F. G. Jacobs],

sekretārs M. Ferreira [M. Ferreira], galvenais administratore,

emotīvā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2005. gada 7. jūlijā,

emotīvā apsvērumus, ko sniedza:

– Cassa di Risparmio di Firenze SpA vērds – P. Ruso [P. Russo] un Dž. Morbidelli [G. Morbidelli], advokāti,

– Fondazione Cassa di Risparmio di San Miniato un Cassa di Risparmio di San Miniato SpA vērds – A. Rosi [A. Rossi] un Dž. Roberti [G. Roberti], advokāti,

– Itālijas valdības vērds – I. M. Bragulja [I. M. Braguglia], pārstāvis, kam palīdz P. Džentili [P. Gentili], avvocato dello Stato,

– Eiropas Kopienų Komisijas vērds – R. Liāls [R. Lya] un V. di Buči [V. Di Bucci], pārstāvji,

noklausījies enerģadavokāta secinājumus tiesas sēdē 2005. gada 27. oktobrī,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Līgums sniegt prejudiciālu nolikumu ir par EKL 12., 43. un turpmāko pantu, EK Līguma 56. un turpmāko pantu, EKL 87. un 88. panta interpretāciju, kā arī par Komisijas 2002. gada 22. augusta Lēmuma 2003/146/EK par Itālijas valdības īstenotajiem nodokļu pasākumiem attiecībā uz banku fondiem (OV 2003, L 55, 56. lpp.) spēkā esamību.

2 Šis līgums tika izteikts prāvā starp Cassa di Risparmio di Firenze SpA (turpmāk tekstā – “Cassa di Risparmio di Firenze”), Fondazione Cassa di Risparmio di San Miniato un Cassa di Risparmio di San Miniato SpA (turpmāk tekstā – “Cassa di Risparmio di San Miniato”), kas reģistrētas Itālijā, un Ministero dell’Economia e delle Finanze (Itālijas Ekonomikas un finanšu ministrija) par Fondazione Cassa di Risparmio di San Miniato līgumu atbrīvot no nodokļa ieturējuma ienākumus par 1998. finanšu gada dividendām.

I – Atbilstošās valsts tiesību normas

3 Itālijā uz akciju sabiedrību dividendām attiecas priekšnodoklis saskaņā ar 1. pantu 1962. gada 29. decembra Likuma Nr. 1745 par ieturējumiem pirms sabiedrību dividenžu izmaksas vai nodokli par sabiedrību dividendām un grozījumiem attiecībā uz akcionāru vērdu obligātu reģistrāciju (GURI Nr. 5, 1963. gada 7. janvāris, 61. lpp.), kur grozījumi izdarīti ar 1967. gada 21. februāra Dekrētu–likumu Nr. 22 par jauniem noteikumiem attiecībā uz ieturējumu pirms sabiedrību dividenžu izmaksas vai nodokli par sabiedrību dividendām (GURI Nr. 47, 1967. gada 22. februāris, 1012. lpp.), kas pārvēidots par likumu ar grozījumiem ar 1967. gada 21. aprīlī Likumu Nr. 209 (GURI Nr. 101, 1967. gada 22. aprīlis, 2099. lpp.) (turpmāk tekstā – “Likums Nr. 1745/62”).

4 Likuma Nr. 1745/62 10. pantā noteikts, ka dividendes, kas pienākas personu organizācijām vai pašumiem, kam nepiemēro uzdevuma nodokli, jo tie neietilpst minētā nodokļa

piemērošanas jomā, kā arī tiem, kuriem piemēro nodokli, pamatojoties uz to bilanci, bet nepiemēro uzņēmuma nodokli, tātad vietā, lai tās apliktu ar minētā likuma 1. pantā noteikto ieturējumu pirms dividenžu izmaksāšanas, tām piemēro nodokļa atlaidi 30 % apmērā.

5 Ar Likuma Nr. 1745/62 10. a pantu tādā noņēmuma nodokļa atbrīvotu publisko tiesību juridisko personu vai fondu, kas īsteno tikai labdarības, izglītības, apmācību, studiju un zinātniskās izpētes mērķus, dividendes tiek atbrīvotas no 10. pantā paredzētā ieturējuma.

6 Republikas Prezidenta 1973. gada 29. septembra Dekrēta Nr. 601 par nodokļu atvieglojumiem (*GUR* Nr. 268 papildu izdevums, 1973. gada 16. oktobris, 3. lpp.; turpmāk tekstā – “Dekrēts Nr. 601/73”) paredzēts uz pusi samazināt nodokli sociālās palīdzības organizācijām un veidojumiem, tādā organizāciju peļņai kā savstarpīgās palīdzības biedrības, veselības aprūpes organizācijas, atbalsta un labdarības organizācijas, mācību iestādes un bezpeļņas dibinājumi pātniecībai un izmēģinājumiem sabiedriskiem mērķiem, zinātniskās organizācijas, akadēmijas, vēstures, literatūras, zinātnes, izmēģinājumu un pātniecības fondi un asociācijas, kam ir tikai kultūras mērķi, kā arī organizācijas, kuru mērķi ir pielīdzināmi labdarībai vai mācībām šā likuma izpratnē.

7 Itālijas publiskās banku sistēmas privatizācijas process tika uzskats ar 1990. gada 30. jūlija Likumu Nr. 218 par noteikumiem attiecībā uz kredītiestāžu, kas ir publisko tiesību subjekti, kapitāla dotāciju pārstrukturēšanu un palielināšanu (*GUR* Nr. 182, 1990. gada 6. augusts, 8. lpp.; turpmāk tekstā – “Likums Nr. 218/90”) un ar 1990. gada 20. novembra likumdevēja dekrētu Nr. 356 par banku grupas restrukturizācijas un reglamentēšanas noteikumiem (*GUR* Nr. 282 kārtējais pielikums, 1990. gada 3. decembris, 5. lpp.; turpmāk tekstā – “Dekrēts Nr. 356/90”).

8 Dekrēta Nr. 356/90 1. punktā publiskā sektora banku iestādēm, tostarp krājkasēm, paredzēta iespēja nodot banku akciju sabiedrībai, ko tās ir izveidojušas. Pārņēmēja iestāde, praksē saukta par “bankas fondu” (turpmāk tekstā – “bankas fonds”), kļuva par viengo šīs sabiedrības akcionāru (turpmāk tekstā – “bankas sabiedrība”), kuras uzdevums bija turpināt bankas darbības, ko iepriekš bija veikusi publiskā bankas iestāde.

9 Minētā dekrēta 11. pantā paredzēts, ka banku fondiem, kuru darbību reglamentē šis dekrēts, kā arī to statūti, ir [tiek piešķirta] pilnīga publisko tiesību un privāto tiesību tiesbūtība un uz tiem jāprojām attiecas likuma noteikumi par vadības un kontroles struktūru izveidi.

10 12. pantā precizēts, ka banku fondiem, kam ir nedalāmiņu pamatfondi, ir jāīsteno sabiedrības interešu un sociālo vajadzību mērķi pamatā zinātniskās izpētes, mācību, mākslas un veselības jomā un jāīsteno sākotnējie sociāli neaizsargāto kategoriju atbalsta un aizsardzības mērķi.

11 Tajā pašā pantā cita starpā teikts, ka:

- banku fondi var veikt šo mērķu sasniegšanai vajadzīgās vai piemērotās finanšu, tirdzniecības, nekustamo un kustamo pašumu operācijas;
- tie pārvalda savu daļu bankas sabiedrībā tik ilgi, kamēr tie turpina būt tās īpašnieki;
- tomēr tie nevar nedz veikt tiešas banku darbības, nedz arī turpināt būt kontrolējošo daļu īpašnieki citās banku vai finanšu iestādēs, kas nav bankas sabiedrība;
- turpretim tās var iegūt un cedēt citu banku un finanšu iestāžu mazkuma kapitāla daļas;
- pārējas periodā darbību turpinātā bankas fonda un bankas sabiedrības starpā ir

j?nodrošina ar noteikumiem, kuros noteikts, ka bankas fonda vad?bas komitejas vai piel?dzin?mas strukt?ras locek?us iece? vad?bas padom? un kontroles strukt?ras locek?us – bankas sabiedr?bas uzraudz?bas padom?;

– banku fondiem ir j?ieskaita noteikta da?a ien?kumu no dal?bas banku sabiedr?b?s rezerv? šo sabiedr?bu kapit?la palielin?šanai;

– šo rezervi var ieguld?t sabiedr?bu, kur?s bankas fondam ir dal?ba, v?rtspap?ros vai ar? valsts emit?tos vai garant?tos v?rtspap?ros;

– banku fondi noteikt? apjom? var norakst?t banku sabiedr?bu par?dus vai pie?emt no t?m garantijas noteikt? apjom?.

12 Saska?? ar Dekr?ta Nr. 356/90 13. pantu:

– banku sabiedr?bu publisk? akciju cesija bija j?veic, izmantojot publisku pied?v?jumu;

– kopum? viena procenta no bankas sabiedr?bas kapit?la apm?r? var?ja veikt br?vu cesiju kot?to akciju birž?;

– citu proced?ru veikšanai bija j?sa?em Valsts kases ministra at?auja;

– ja cesijas vai k?das citas oper?cijas rezult?t? bankas fonds, kaut vai tikai uz laiku, zaud?ja kontroli p?r akciju kontrolpaketi, kas dod balssties?bas bankas sabiedr?bas pilnsapulc?, oper?cija bija j?apstiprina ar Valsts kases ministra dekr?tu;

– bankas fonds, kas ced?jis kontrolpaketi, var?ja ieg?t citu kontrolpaketi bankas sabiedr?b?, pirms tam ieg?stot apstiprin?jumu ar Valsts kases ministra dekr?tu.

13 Saska?? ar Dekr?ta Nr. 356/90 14. pantu uzraudz?bu p?r banku fondiem veic Valsts kases ministrija, kurai tiem ir j?iesniedz budžeta projekti un gada balances.

14 Saska?? ar min?to noteikumu:

– banku fondiem turkl?t Valsts kases ministrij? un It?lijas Bank? bija j?iesniedz, pat periodiski, piepras?t? inform?cija;

– Valsts kases ministrija var?ja uzdot veikt p?rbaudes.

15 Ar 1. panta 7.a punktu 1994. gada 31. maija Dekr?t?-likum? Nr. 332 par noteikumiem valstij un publiskaj?m organiz?cij?m piederošo kapit?lda?u akciju sabiedr?b?s cesijas pa?trin?šanu (*GURI* Nr. 126, 1994. gada 1. j?nijs, 38. lpp.), kas p?rveidots par likumu ar 1994. gada 30. j?lija Likumu Nr. 474 (*GURI* Nr. 177, 1994. gada 30. j?lijs, 5. lpp.), tika atcelti š? sprieduma 12. punkt? min?tie Dekr?ta Nr. 356/90 13. panta noteikumi, kas paredz?ja Valsts kases ministra at?auju, pirmk?rt, lai veiktu jebk?das oper?cijas, kuru rezult?t? bankas fonds zaud? kontroli p?r bankas sabiedr?bu, un, otrk?rt, citas kontrolpaketes ieg?šanai bankas sabiedr?b?.

16 Rež?ms, kurš tika iedibin?ts ar Likumu Nr. 218/90 un Dekr?tu Nr. 356/90, tika papildin?ts ar 1998. gada 23. decembra Likumu Nr. 461 par kompetences dele??šanu vald?bai attiec?b? uz 1990. gada 20. novembra likumdev?ja dekr?ta Nr. 356 11. panta 1. punkt? noteikto organiz?ciju civiltiesisk? un nodok?u tiesisk? regul?juma, k? ar? banku p?rveides darb?bu nodok?u rež?ma p?rstrukturiz?ciju (*GURI* Nr. 4, 1999. gada 7. janv?ris, 4. lpp.; turpm?k tekst? – “Likums Nr. 461/98”) un ar 1999. gada 17. maija Likumu–dekr?tu Nr. 153 par 1990. gada 20. novembra likumdev?ja dekr?ta Nr. 356 11. panta 1. punkt? noteikto organiz?ciju civiltiesisko un nodok?u

tiesisko regulējumu un banku pārsturēšanas darbību nodokļu režīmu saskaņā ar 1. punktu 1998. gada 23. decembra Likuma Nr. 461 (*GUR*/ Nr. 125, 1999. gada 31. maijs, 4. lpp.; turpmāk tekstā – “Dekrēts Nr. 153/99”).

17 Ar Dekrēta Nr. 153/99 30. pantu tika atcelts Dekrēta Nr. 356/90 11., 12., 13. un 14. pants.

18 Dekrēta Nr. 153/99 1. pants, izmantojot praksē lietoto nosaukumu, precizēts, ka ar “fondu” ir jāsaprot iestāde, kas ir ieguldījusi bankas sabiedrībā Dekrēta Nr. 356/90 izpratnē.

19 Dekrēta 153/99 2. panta 1. punkts noteikts šādi:

- banku fondi ir privāto tiesību bezpeļņas juridiskās personas, kurām ir likumā noteikta autonomija un pilnvaras un neierobežotas pārvaldības tiesības;

- tie realizē tikai sociālas lietderības un ekonomiskās attīstības veicināšanas mērķus saskaņā ar savu attiecīgo statūtu noteikumiem.

20 3. pants papildināts šādi:

- banku fondi savus mērķus īsteno saskaņā ar visiem noteikumiem, kas sāderīgi ar to 2. pants definēto juridisko raksturu;

- tie darbojas saskaņā ar rentablas pārvaldības principu;

- tie var pārvaldīt tikai tādus uzņēmumus, kas darbojas tieši fondu statūtos noteikto mērķu sasniegšanai un vienīgi attiecīgās nozarēs;

- tiem nav atļauts veikt bankas funkcijas;

- tiem ir aizliegts jebkādu veidu tieši vai netieši finansēt, pārskaitīt vai piešķirt līdzekļus iestādēm vai uzņēmumiem, kas darbojas peļņas gūšanai, lai kāda rakstura tie nebūtu, izņemot palīguzņēmumus un sociālos kooperātīvus.

21 Saskaņā ar Dekrēta Nr. 153/99 1. pantu tās saskaņotajā redakcijā, “attiecīgās nozares” ir jāizvēlas no šādām: zinātniskā izpēte, mērķības, mērķsīla, kultūras mantojuma un darbību un vides resursu saglabāšana un attīstīšana, veselība un palīdzība sociāli neaizsargātām grupām.

22 Saskaņā ar šo noteikuma grozījumu, kas veikts ar 11. pantu 2001. gada 28. decembra Likuma Nr. 448 par valsts gada un daudzgadu budžeta izveidošanas noteikumiem (2002. gada Finanšu likums) (*GUR*/ Nr. 301 kārtojais pielikums, 2001. gada 29. decembris, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “Likums Nr. 448/01”), attiecīgās nozares ir jāizvēlas no šādām: īmēne un ar to saistītās vārtības; jauniešu izglītība un apmācības; izglītība un apmācība, ieskaitot mācību līdzekļu iegādi; brīvprātīgais darbs; filantropija un labdarība; reliģija un garīgā attīstība; palīdzība veciem cilvēkiem; pilsoņu tiesības; noziedzības novēršana un sabiedriskā drošība; pārtikas drošība un kvalitāte; lauksaimniecība; vietējā attīstība un sociālo mērķu būvniecība vietējā līmenī; patērētāju aizsardzība; civilā aizsardzība; sabiedrības veselība; profilakse un rehabilitācija; sporta aktivitātes; narkomānijas prevencija un narkomānu ārstēšana; psihiskās un mentālās patoloģijas un traucējumi; zinātniskā un tehnoloģiju izpēte; vides aizsardzība un kvalitāte; mērķsīla, kultūras mantojums un aktivitātes.

23 Dekrēta Nr. 153/99 4. panta 3. punkts tās saskaņotajā redakcijā ir noteikts, ka administrācijas struktūras locekļi nevar pildīt bankas sabiedrības vadības valdes locekļa pienākumus.

24 Redakcijā, kas izriet no 2003. gada 24. decembra Likuma Nr. 350 par valsts gada un

daudzgadu budžeta izveidošanas noteikumiem (2004. gada Finanšu likums) (*GURI* Nr. 299 k?rt?jais pielikums, 2003. gada 27. decembris, 1. lpp.), iepriekš min?taj? noteikum? paredz?ts š?di:

- personas, kas veic bankas fonda p?rvald?bas, vad?bas vai kontroles funkcijas, nevar veikt p?rvaldes, vad?bas vai kontroles funkcijas bankas sabiedr?b? vai sabiedr?b?s, kas atrodas t?s kontrol? vai kur?s t? ir da?as ?pašniece;
- personas, kas bankas fond? veic pl?nošanas uzdevumus, nevar pild?t p?rvald?bas, vad?bas vai kontroles uzdevumus bankas sabiedr?b?.

25 T? s?kotn?j? redakcij? Dekr?ta Nr. 153/99 5. panta 1. punkt? bija noteikts, ka bankas fonda kapit?ls piln?b? j?velta likum? noteikto m?r?u ?stenošanai un ka sava kapit?la p?rvald?bas ietvaros banku fondiem ir j?p?rvalda riski, lai, iev?rojot piem?rot?kos krit?rijus, saglab?tu to v?rt?bu un g?tu atbilstošu pe??u. Likuma Nr. 448/01 11. pant? šis noteikums preciz?ts, nosakot, ka p?rvald?bai j?b?t saska?? ar banku fondu bezpe??as raksturu un t? darbojas saska?? ar p?rskat?m?bas un ?tikas principiem.

26 Dekr?ta Nr. 153/99 6. panta 1. punkt? noteikts, ka banku fondiem var b?t kontrolpaketes tikai t?dos saimnieciskos veidojumos un sabiedr?b?s, kuru m?r?is ir tikai pal?guz??mumu p?rvald?ba.

27 Attiec?b? uz da?u tur?šanu banku sabiedr?b?s 25. panta 1. un 2. punkta s?kotn?j? redakcij? ir noteikts š?di:

- kontrolpaketes šaj?s sabiedr?b?s var saglab?t ?etrus gadus, skaitot no dekr?ta sp?k? st?šan?s br?ža, ar m?r?i t?s nodot;
- ja nodošana nav notikusi šaj? termi??, kontrolpakete var tikt saglab?ta uz papildu periodu, kas nep?rsniedz divus gadus;
- kontrolpaketes sabiedr?b?s, kas nav banku sabiedr?bas, iz?emot banku fondu kontrolpaketes pal?guz??mumos, ir j?nodod Uzraudz?bas iest?des noteiktaj? termi??, ?emot v?r? pras?bu par kapit?la v?rt?bas saglab?šanu un, jebkur? gad?jum?, noteikto ?etru gadu termi?u.

28 Iepriekš min?tajos noteikumos, kuri groz?ti ar Likuma Nr. 448.01 11. pantu un v?l?k ar 4. pantu 2003. gada 24. j?nija Dekr?t?–likum? Nr. 143 (*GURI* Nr. 144, 2003. gada 24. j?nijs), kas p?rveidots par likumu ar groz?jumiem ar 2003. gada 1. augusta Likumu Nr. 212 (*GURI* Nr. 185 k?rt?jais pielikums, 2003. gada 11. augusts) (turpm?k tekst? – “Dekr?ts–likums Nr. 143/03”), tika paredz?ts š?di:

- maksim?lais kontrolpaketes ?etru gadu saglab?šanas termi?? tika aizst?ts ar konkr?tu datumu – 2005. gada 31. decembri;
- tika ieviesta iesp?ja kontrolpaketes banku iest?d?s uztic?t uzkr?to naudas l?dzek?u p?rvald?šanas sabiedr?b?m, kas izv?l?tas saska?? ar konkurences proced?r?m un kuru uzdevums ir p?rvald?t š?s kapit?lda?as sav? v?rd? saska?? ar profesion?liem un neatkar?bas krit?rijiem, noteiktos gad?jumos saglab?jot iesp?ju banku fondiem dot nor?des, lai tiktu sasauktas ?rk?rtas pilnsapulces un notiktu kapit?lda?u nodošana, kurai katr? gad?jum? j?notiek ne v?l?k k? trešaj? gad? p?c 2005. gada 31. decembra;
- ekonomikas un finanšu ministrs, k? ar? It?lijas Banka izlieto pilnvaras, kas t?m pieš?irtas saska?? ar banku un kred?tu nozares noteikumiem;
- kontrolpaketes sabiedr?b?s, kas nav banku sabiedr?bas, iz?emot banku fondu

kontrolpaketes palīguzmums, ir jānodod Uzraudzības iestādes noteiktajiem termiņiem, ņemot vērā prasību par kapitāla vērtības saglabāšanu un, jebkurā gadījumā, vēlākais 2005. gada 31. decembrī.

29 Dekrēta Nr. 153/99 25. panta 3. punkta sākotnējā redakcijā, kas nav grozīta ar Likumu Nr. 448/01, ir paredzēts, ka, ja pēc kontrolpakešu saglabāšanai paredzētā termiņa izbeigšanās šīs kontrolpaketes vēl ir banku fondu turējumā, Uzraudzības iestādē veic to nodošanu tādā apmērā, lai izbeigtu attiecīgo kontroli.

30 Nodokļu jomā Dekrēta Nr. 153/99 12. panta 1. punkts ir paredzēts, ka banku fondi, kuri savus statūtus ir pielāgojuši minētā dekrēta noteikumiem, ir uzskatāmi par nekomerciāliem struktūru, pat ja tie turpina īstenot savus likumā noteiktos mērķus ar palīguzmumu palīdzību.

31 Iesniedzējtiesas lūguma pieņemšanas laikā 12. panta 2. punkts bija noteikts šādi:

– Dekrēta Nr. 601/73 6. pantā paredzētais režīms ir piemērojams banku fondiem, kas ir pielāgojuši savus statūtus Dekrēta Nr. 153/99 noteikumiem un darbojas attiecīgajās nozarēs;

– tas pats režīms līdz statūtu pielāgošanai Dekrēta Nr. 153/99 noteikumiem ir piemērojams banku fondiem, kuri nav komercsabiedrības un kuri galvenokārt ir īstenojuši sabiedrisko interešu un sociālo vajadzību mērķus nozarēs, kas norādītas Dekrēta Nr. 356/90 12. pantā un tādējādi grozījumos.

32 Dekrēta Nr. 153/99, ko groza ar Dekrētu–likumu Nr. 143/03, 12. panta 3. punkts ir noteikts, ka banku fondi zaudē savu nekomerciālo struktūru statusu un vairs nesaņem paredzētos nodokļu atvieglojumus, ja pēc 2005. gada 31. decembra tie vēl ir kādas banku sabiedrības kontrolpaketes turētāji.

II – Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

33 *Fondazione Cassa di Risparmio di San Miniato* lūgšanas nodokļu administrācijai, pamatojoties uz Likuma Nr. 1745/62 10.a pantu, lūdz atbrīvot to no ieturējuma par dividendām, ko tā bija guvusi 1998. finanšu gadā no kapitāldaļām *Cassa di Risparmio di San Miniato*, kā arī sabiedrībā *Casse Toscane SpA*, kuras tiesību pāņēmā ir *Cassa di Risparmio di Firenze*.

34 Šīs lūgums tika noraidīts, pamatojoties uz to, ka, ja banku fondi pārvērta savas kontrolpaketes banku sabiedrībās, šā darbība ir uzskatāma par komercdarbību, kas nav saderīga ar Likuma Nr. 1745/62 10.a pantā paredzēto atbrīvojumu.

35 *Fondazione Cassa di Risparmio di San Miniato*, kā arī *Cassa di Risparmio di Firenze* un *Cassa di Risparmio di San Miniato* apstrīdēja šo lūgumu *Commissione tributaria provinciale di Firenze*.

36 Prasība tika noraidīta.

37 Visi trīs prasītāji apstrīdēja *Commissione tributaria provinciale di Firenze* lūgumu *Commissione tributaria regionale di Firenze*, kas sūdzību pieņēma.

38 Kā uzskata iesniedzējtiesa, *Commissione tributaria regionale di Firenze* nosprieda, ka *Fondazione Cassa di Risparmio di San Miniato*, pamatojoties uz to, ka tās mērķis bija saistīts ar sabiedriskām interesēm un sociāliem vajadzībām noteiktās nozarēs, bija jāsaņem juridisko personu ienākuma nodokļa samazinājums uz pusi saskaņā ar Dekrēta Nr. 601/73 6. pantu un šim samazinājumam vēl jāpievieno atbrīvojums no ieturējuma, pamatojoties uz Likuma Nr. 1745/62

10.a pantu, neatkarīgi no tā, vai bankas fonds paralēli pamata darbībām var veikt uzņēmējdarbību.

39 Iesniedzējtiesa arī paskaidro, ka *Commissione tributaria regionale di Firenze* šajā sakarā ir atsaukusies uz jauno režīmu, kas izriet no Likuma Nr. 461/98 un Dekrēta Nr. 153/99, kurā skaidri noteikts, ka banku fondiem piemēro attiecīgo nodokļu atlaidi.

40 Tā ir uzskatījusi, ka tā šīs izskatāmās lietās nav sniegti pierādījumi par to, kādas ekonomiskās darbības uzņēmumam ir primārās pār sociālo vajadzībām.

41 *Ministero dell'Economia e delle Finanze* par pieņemto lēmumu iesniedza kasācijas sūdzību.

42 Tā cita starpā norāda, ka ir noticis Likuma Nr. 1745/62 10.a panta, Dekrēta Nr. 601/73 14. panta un Itālijas Civilt kodeksa ievada noteikumu pārķepums, saskaņā ar kuriem likumi, kuros noteikts izņēmums no vispārīgajiem noteikumiem vai citiem likumiem, ir piemērojami tikai tajos paredzētajos gadījumos un apstākļos.

43 Savā lēmumā iesniedzējtiesa, *Corte suprema di cassazione*, norāda, ka pamata prasības risinājumā, pamatojoties uz valsts tiesībām, ir jāņem vērā jautājums par banku fondu fiskālā režīma saderīgumu ar Kopienas tiesībām, it īpaši ar EKL 12., 43. un turpmākajiem pantiem, 56. un turpmākajiem pantiem, kā arī EKL 87. un 88. pantu. Tā uzsver, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru valsts iestādēm ir pienākums, ja nepieciešams pēc savas iniciatīvas piemērot Kopienas tiesību noteikumus, ja vajadzīgs, nepiemērojot tiem pretrunā esošās valsts tiesību normas.

44 Attiecībā uz EKL 87. un 88. pantu tā atgādina, ka, ja attiecīgā pamata prasībā minētā fiskālā pasākumi ir uzskatāmi par valsts atbalstu noteiktiem uzņēmumiem vai noteiktiem ražojumiem, tos nevar īstenot bez iepriekšēja Komisijas lēmuma par to saderīgumu. Līdz šādā lēmuma pieņemšanai valsts tiesībām saskaņā ar EKL 88. panta 3. punkta tiešo iedarbību ir jāliedz tos piemērot.

45 Šajā sakarā iesniedzējtiesa atzīst, ka Lēmums 2003/146 ir izvērtēti Dekrēta Nr. 153/99 12. panta 2. punktā paredzētie fiskālā pasākumi atbilstoši EKL 87. un 88. pantam.

46 Ēmot vērā šo lēmumu, izvērtētie pasākumi, kas īstenoti attiecībā uz banku fondiem, kas tieši neveic nevienu no minētajiem dekrēta, kurā grozījumi izdarīti ar Likumu Nr. 448/01, 1. pantā uzskaitētajām nozarēm, nav valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta izpratnē, jo tie nav domāti "uzņēmumiem" šā noteikuma izpratnē.

47 Iesniedzējtiesa paskaidro, ka tas, vai banku fondi bija komerciāla rakstura, vai nē, bija iemesls atšķirībai analīzē.

48 Itālijas nodokļu administrācija ir nemainīgi uzskatījusi, ka banku fondi ir komerciāla rakstura [veidojumi], no kā izriet, ka uz tiem attiecas vispārīgie nodokļu režīmi.

49 Itālijas valdība procedē, kuras noslēgumā tika pieņemts Lēmums 2003/146, ietvaros uzskatīja, ka banku fondi nav uzskatāmi par "uzņēmumiem" konkurences noteikumu izpratnē.

50 Atšķirības pastāvja pat iesniedzējtiesas ietvaros. Atsevišķos lēmumos tika pieņemts, ka banku fondi nav komerciāla rakstura [veidojumi], jo kapitāldaļu pārvaldīšana banku uzņēmumos, kā arī citos uzņēmumos, kas nav banku uzņēmumi, ir tikai līdzeklis finanšu līdzekļu iegādei, kas ir būtiski šai struktūrai uzticēto sociālo un kultūras mērķu īstenošanai. Citos lēmumos bija noteikts pretēji, apšaubot sociālo un kultūras darbību saistību ar nodokļu atvieglojuma režīmu, jo attiecīgās struktūras varēja darboties banku tirgū un citos tirgos, konkurējot ar citiem

uz??mumiem.

51 Iesniedz??jtiesa uzsver, ka Dekr?ta Nr. 153/12. panta 2. punkts ir b?tiski paplašin?ts Dekr?ta Nr. 601/73 6. pant? paredz?tais rež?ms, l?dz kam?r ir pie?emti noteikumi par stat?tu piel?gošanu Dekr?tam Nr. 153/99, attiec?b? uz t?diem banku fondiem, kuri nav komercstrukt?ras un kuri galvenok?rt ir realiz?juši sabiedr?bas interešu un soci?lo vajadz?bu m?r?us.

52 T? piebilst, ka saska?? ar da?u valsts tiesu prakses Dekr?ta Nr. 153/99 12. panta 2. punkts ir interpret?jams t?d?j?di, ka nodok?u rež?ms ir piem?rojams ar? par nodok?u gadiem pirms Dekr?ta Nr. 153/99 st?šanos s?k?

53 T? uzskata, ka l?dz ar to ir j?p?rbauda jaut?jums par L?muma 2003/146 sp?k? esam?bu. Šaj? sakar?, ja b?tu j?uzskata, ka banku fondi p?c sava rakstura ir uz??mumi, l?mums zaud?tu savu sp?ku.

54 Tom?r saska?? ar iesniedz??jtiesas viedokli, ?emot v?r? likum? noteiktu pien?kumu, tam, ka speci?li šiem gad?jumam rad?tu ties?bu subjekti vienlaic?gi ieg?st liel?ko da?u v?r? ?emamu bankas sabiedr?bu kapit?lda?u un š? situ?cija t?da saglab?jas noteiktu laika posmu, k? ar? tam, ka šie ien?kumi no š?du kapit?lda?u nodošanas tiek izmantoti v?r? ?emamu kapit?lda?u ieg?šanai un p?rvald?šanai citos uz??mumos, ir daž?di m?r?i, kuru vid? ir ar? sist?mas ekonomisk? att?st?ba, ?aujot veikt ekonomiskas darb?bas k?da produkta atrašanai, pat ja šo produktu nevar izplat?t, kas galvenok?rt ir j?izmanto ar pe??as g?šanu nesaist?tiem m?r?iem.

55 Iesniedz??jtiesa atg?dina, ka 1995.–1996. finanšu gada beig?s banku fondu kapit?ls bija 50 000 miljardi ITL un ka 2002. gada 31. decembr? to ieგრ?matot? v?rt?ba bija sasniegusi 37 miljardus euro, neskaitot tur?to kapit?lda?u, kas parasti tika ieგრ?matotas p?c savas s?kotn?j?s v?rt?bas, v?rt?bas pieaugumu.

56 Iesniedz??jtiesa uzsver, ka banku fondu bezpe??as darb?bas neapsl?pj sist?mas raksturelementu, proti, to, ka šo banku fondu uzdevums k? organizatoriski, t? ar? funkcion?li ir p?r?emt vair?ku svar?gu banku sabiedr?bu ?pašumus un p?rvaldi, ?stenojot p?r t?m savas kontroles pilnvaras, kur?s ietilpst ar? direktoru iecelšana amat? un atcelšana no t?.

57 Š?du uzdevumu nevar uzskat?t par konkurences normu apiešanu. Šis uzdevums ir b?tisks elements publiskaj? banku sist?m? un saska?? ar Kopienu ties?bu principiem vienm?r ir ekonomikas darb?bas pamats. T? neapstr?dami ir faktors, kas var?tu izrais?t Kopienas iekš?j? tirgus un tirdzniec?bas trauc?jumus, it ?paši t?d??, ka banku fondi var ieg?t kapit?lda?as ar? citos uz??mumos, tai skait? banku sabiedr?b?s.

58 Banku fondi ir juridisk? un ekonomisk? simbioz? ar valsts banku sist?mu, no k? izriet, ka tie nav svešinieki šaj? sist?m? un attiec?gaj? tirg?.

59 Iesniedz??jtiesa cita starp? jaut?, vai pamata pr?v? apskat?tais nodok?u rež?ms nav EKL 12. pant? ietvert? diskrimin?šanas aizlieguma principa p?rk?pums un taj? pat laik? EKL 43. un 56. pant? attiec?gi ietvert? br?v?bas veikt uz??m?jdarb?bu un kapit?la br?vas aprites principu p?rk?pums.

60 Š?dos apst?k?os *Corte suprema di cassazione* nol?ma aptur?t tiesved?bu un uzdot Eiropas Kopienu Tiesai š?dus prejudici?lus jaut?jumus:

“1) Vai uz ties?bu subjektu grupu (proti, banku fondi), kas ir izveidota, pamatojoties uz Likumu [Nr. 218/90] un [Dekr?tu Nr. 356/90], ar v?l?kajiem groz?jumiem taj?, attiecas Kopienas konkurences noteikumi – pat ja šie ties?bu subjekti administr? soci?los pabalstus – ja grupai

pieder pamatkapitāla daļu kontrolpaketes sabiedrībās, kas ir iesaistītas banku darbībā, un tās administrācija pamatkapitāla daļas attiecībā uz ļoti lielu skaitu tirgū darbojošos subjektu, kontrolēto sabiedrību peļņai pārejot grupai? Attiecībā uz noteikumiem, kas ieviesti ar [Dekrētu Nr. 153/99], vai šiem veidojumiem dotā iespēja izmantot ieņēmumus no šīm pamatkapitāla daļām dažādiem nolūkiem, ieskaitot sistēmas ekonomisko attīstību, lai iegūtu un pārvaldītu vērā ņemamu pamatkapitāla daļu turējumu citās sabiedrībās – ieskaitot bankas – tajā skaitā kontrolpaketes turēšanu uzņēmumos, kas nav bankas, ir komercdarbība, attiecībā uz kuru ir jāpiemēro Kopienas konkurences tiesības?

2) Līdz ar to, vai uz šiem subjektiem saskaņā ar Likumu [Nr. 218/90] un vēlāk grozītā [Dekrēta Nr. 356/90] noteikumiem, kā arī saskaņā ar reformu, kas noteikta [Likuma Nr. 461/98] un [Dekrētā Nr. 153/99], attiecas Kopienas noteikumi par valsts atbalstu (EKL 87. un 88. pants) attiecībā uz tiem piemēroto atviegloto nodokļu režīmu?

3) Ja atbilde uz iepriekšējo jautājumu (2) ir apstiprinoša, vai saņemtajām dividendām piemērojamā tiešo nodokļu atvieglojumu sistēma, par ko ir šī lieta, ir valsts atbalsts EKL 87. panta izpratnē?

4) Ja atbilde uz iepriekš minēto jautājumu (2) ir apstiprinoša, vai ir spēkā Eiropas Komisijas 2002. gada 22. augustā pieņemtais [Lēmums Nr. 2003/146], kurā tika noteikts, ka noteikumi par valsts atbalstu netiek piemēroti banku izcelsmes fondiem, ņemot vērā šajā līgumā par prejudiciālo nolikumu norādīto tiesiskuma un pamatojuma trūkumu un/vai nepietiekamību?

5) Neskarot jautājumu par to, vai ir piemērojami noteikumi par valsts atbalstu, vai labvēlīgāka nodokļu režīma piešķiršana ekskluzīvi nacionālu pārņēmēju banku peļņas, ko kontrolē fondi un saņem fondi, sadalei vai tādai sabiedrību, kurās pamatkapitāla daļas tika iegūtas, izmantojot ienākumus no kapitāla daļu banku iestādes nodošanas, peļņas sadalei, rada diskrimināciju par labu sabiedrībām, kurās ir veikti ieguldījumi, salīdzinot ar citām sabiedrībām, kas darbojas tirgū, un tajā pašā laikā, vai tas pārņēmu uzņēmējdarbības brīvības principu un kapitāla brīvības aprites principu saistībā ar EKL 12., 43. un turpmākajiem pantiem un 56. un turpmākajiem pantiem?”

III – Par prejudiciālajiem jautājumiem

A – Par jautājumu pieņemšanu

1. Par pirmo, otro un trešo jautājuma pieņemšanu

a) Tiesai iesniegtie apsvērumi

61 Atbildētājam pamata lietā uzskata, ka pirmie trīs jautājumi nav pieņemami, jo:

– pretēji tam, ko atzinusi iesniedzējtiesa, Likuma Nr. 1745/62 10.a pantā paredzētais atbrīvojums attiecas tikai uz [nodokļa] ieturējumu pirms [dividenžu] izmaksas, nevis nodokli;

– uzdotie jautājumi ir tikai valsts interesēs, lai vienkārši noskaidrotu, vai, ņemot vērā Likuma Nr. 1745/62 10.a pantā paredzētos vispārīgos noteikumus, banku fondiem ir tiesības saņemt šajā normā paredzēto atbrīvojumu.

62 Itālijas valdība un Komisija pirmo trīs uzdoto jautājumu pieņemšanu neapstrīd.

b) Tiesas vērtējums

63 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru saskaņā ar EKL 234. pantu Tiesa nav kompetenta ar prejudiciālu nolikumu sniegt atzinumu par valsts tiesību normu interpretāciju (1964. gada 19. marta spriedums lietā 75/63 *Unger, Recueil*, 347., 365. lpp., un 1996. gada 26. septembra spriedums lietā C-341/94 *Allain, Recueil*, I-4631. lpp., 11. punkts). Tiesas kompetence aprobežojas tikai ar Kopienu tiesību noteikumu pārbaudi (1995. gada 21. decembra rīkojums lietā C-307/95 *Max Mara, Recueil*, I-5083. lpp., 5. punkts). Valsts tiesību normu piemērošanas joma un veids ir jāizvērtē valsts tiesai (1995. gada 7. decembra spriedums lietā C-45/94 *Cámara de Comercio, Industria y Navegación de Ceuta, Recueil*, I-4385. lpp., 26. punkts).

64 Pamata lietā iesniedzējtiesai arī ir jānosaka, vai Likuma Nr. 1745/62 10.a pantā paredzētais atbrīvojums attiecas uz maksājama nodokļa ieturējumu pirms izmaksas vai uz nodokļa ieturējumu.

65 Tai arī ir jāizvērtē, vai atbildētājam – bankas fondam – ir tiesības uz šādu atbrīvojumu attiecībā uz finanšu gadu, vienlaicīgi piemērojot minēto Likuma Nr. 1745/62 10.a pantu un Dekrēta Nr. 601/73 6. pantu, kā arī vajadzības gadījumā retroaktīvi piemērojot Dekrēta Nr. 153/99 12. panta 2. punktu.

66 Ja atbilde ir apstiprinoša, iesniedzējtiesai ir jāatbild uz jautājumu, proti, vai attiecīgais nodokļa atbrīvojums ir valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta izpratnē. Faktiski, ja tā ir, tad šo atbrīvojumu saskaņā ar EKL 88. panta 3. punktu nevar piemērot, par to iepriekš nepaziņojot Komisijai.

67 Jautājums, uz kuru vajadzības gadījumā valsts tiesai ir jāatbild, attiecas uz Kopienu tiesībām.

68 Šādos apstākļos pirmie trīs uzdotie prejudiciālie jautājumi, ja tie skar Kopienu tiesības, ir pieņemami.

2. Par ceturto jautājuma pieņemamību

a) Tiesai iesniegtie apsvērumi

69 Atbildētāji pamata lietā uzskata, ka ceturtais jautājums, kas saistīts ar Lēmuma 2003/146 spēkā esamību, nav pieņemams, jo šis lēmums attiecībā uz Itālijas Republiku bija galīgais, un tā, kaut arī bija šāda iespēja, neiesniedza prasību par tās atcelšanu, pamatojoties uz EKL 230. pantu (1994. gada 9. marta spriedums lietā C-188/92 *TWD Textilwerke Deggendorf, Recueil*, I-833. lpp.).

70 Itālijas valdība uzskata, ka ceturtais jautājums ir neatbilstošs, jo Lēmums 2003/146 tika pieņemts, ņemot vērā banku fondu režīmu, kurā grozījumi izdarīti ar Dekrētu Nr. 153/99.

71 Komisija arī uzskata, ka šis jautājums nav pieņemams, jo pamata prāvā tiek spriests par situāciju 1998. gadā, bet Lēmums 2003/146 tika izvērtēti banku fondiem ar Dekrētu Nr. 153/99 piešķirtie atvieglojumi, kuri turklāt atbilda citiem nodokļu atvieglojumiem, nevis Likuma Nr. 1745/62 10.a pantā paredzētajam atbrīvojumam.

b) Tiesas vērtējums

72 Jautājumu par Lēmuma 2003/146 spēkā esamības izvērtējumu nav uzdevis subjekts, kuram ir tiesības iesniegt prasību par šā lēmuma atcelšanu, bet kurš nav tās izmantojis EKL 230. pantā

noteiktaj? termi??.

73 To ir uzdevusi iesniedz?jtiesa p?c savas ierosmes.

74 L?dz ar to saska?? ar judikat?ru, kas izriet no iepriekš min?t? sprieduma liet? *TWD Textilwerke Deggendorf*, to nevar atz?t par nepie?emamu.

75 Tom?r ir j?atg?dina, ka saska?? ar past?v?go judikat?ru Tiesa var nolemt nepie?emt nol?mumu par prejudici?lu jaut?jumu saist?b? ar Kopien? ties?bu akta sp?k? esam?bas nov?rt?jumu, ja ir nep?rprotami skaidrs, ka šim iesniedz?jtiesas l?gtajam v?rt?jumam nav nek?da sakara ar pamata pr?vas faktiskajiem apst?k?iem vai priekšmetu (2002. gada 21. marta spriedums liet? C/451/99 *Cura Anlagen, Recueil*, l?3193. lpp., 16. punkts).

76 L?mum? 2003/146, ?emot v?r? EKL 87. un turpm?kos pantus, ir ?paši izv?rt?ts Dekr?ta Nr. 153/99 12. panta 2. punkts saist?b? ar Dekr?ta Nr. 601/73 6. pant? paredz?to nodok?a samazin?šanu uz pusi.

77 Š? samazin?šana ir nodok?u atvieglojums, kas atš?iras no Likuma Nr. 1745/62 10.a pant? paredz?t? atbr?vojuma no ietur?juma.

78 Komisija L?muma 2003/146 61. punkt? un 1. pant? ir atzinusi, ka valsts atbalsts nav t?ds pas?kums, kas ar Dekr?ta Nr. 153/99 12. panta 2. punktu ir ieviests attiec?b? uz t?diem banku fondiem, kuri tieši neveic k?du no darb?b?m, kas uzskait?tas min?t? dekr?ta 1. pant?, kur? groz?jumi izdar?ti ar Likumu Nr. 448/01 (skat. š? sprieduma 22. punktu).

79 Iesniedz?jtiesai ir j?lemj, vai Dekr?ta Nr. 153/99 12. panta 2. punktam iekš?jo ties?bu izpratn? ir vai nav ietekme uz Likuma Nr. 1745/62 10.a panta piem?rošanu pamata pr?v? (skat. š? sprieduma 65. punktu) attiec?b? uz 1998. finanšu gadu.

80 Apstiprinošas atbildes gad?jum? šai tiesai ir j?izv?rt?, vai str?d?gais nodok?a atvieglojums ir valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta izpratn?.

81 Ja atbilde ir noliedzoša, tai ir j?izv?rt? tas pats, kas tad, ja t? nospriež, ka Likuma Nr. 1745/62 10.a pants ir atbild?t?ja pamata liet? interes?s, piem?rojot to kop? ar Dekr?ta Nr. 601/73 6. pantu.

82 Tom?r katr? gad?jum? t?s v?rt?jumu nevar ietekm?t L?mums 2003/146.

83 Faktiski Komisijas secin?jums par to, ka Dekr?ta Nr. 153/99 12. panta 2. punkt? paredz?tais pas?kums nav valsts atbalsts, ir pamatots ar to, ka banku fondi nav uz??mumi EKL 87. panta 1. punkta izpratn?.

84 Tom?r min?tais fakts izriet no Komisijas veikt?s anal?zes attiec?b? uz banku fondu jauno rež?mu, kas noteikts ar Likumu Nr. 461/98, Dekr?tu Nr. 153/99 un Likumu Nr. 448/01, rež?mu, kuru s?kts piem?rot p?c 1998. finanšu gada, par ko ir pamata lieta.

85 Šis jaunais rež?ms, k? tas izriet ar? no š? sprieduma 7.–32. punkt? izkl?st?t? valsts tiesisk? regul?juma, ietver ar? b?tiskas atš?ir?bas, sal?dzinot ar iepriekš?jo rež?mu, un, iz?emot Dekr?ta Nr. 153/99 12. panta 2. punktu, netiek apgalvots, ka tas b?tu piem?rojams retroakt?vi.

86 No juridisk? aspekta Komisijas v?rt?jums – lai veiktu banku fondu k? uz??mumu iesp?jamo kvalifik?ciju – attiecas ar? uz rež?mu, kas atš?iras no pamata liet? apskat?taj? finanšu gad? piem?rojam?.

87 Šaj? sakar? L?muma 2003/146 43. punkt? Komisija, pamatojoties uz svar?giem faktiem, nor?da, ka:

– ar Dekr?tu Nr. 153/99 attiec?b? uz banku fondu kontroli p?r komercuz??mumiem ir ieviestas “?pašas garantijas”, kas analiz?tas l?muma 36.–39. punkt?;

– ar Likumu Nr. 448/01 pastiprin?ta atš?ir?ba starp banku fondiem un finanšu iest?d?m, klie?jot šaubas, kas par šo apst?kli tika izteiktas l?mum? par proced?ras uzs?kšanu.

88 Turkl?t, run?jot par faktiem, saist?b? ar iesp?jam?bu, ka banku fondi tieš? veid? veic darb?bas piem?rojamajos noteikumos paredz?taj?s nozar?s, Komisija ir ??musi v?r? faktisk?s situ?cijas aprakstu p?c 1998. finanšu gada, ko tai ar 2001. gada 16. janv?ra v?stuli iesniedza It?lijas iest?des.

89 Sava l?muma 51. punkt? t? nor?da, ka šaj? v?stul? It?lijas iest?des ir paskaidrojušas, ka “šobr?d” neviens bankas fonds nav izmantojis likum? paredz?to iesp?ju tieši darboties k?d? no š?m jom?m, un l?muma 54. punkt? t? nor?da, ka š? inform?cija “noveda atpaka? pie s?kotn?j? viedok?a, kas izteikts l?mum? par proced?ras uzs?kšanu saist?b? ar to, vai fondus var uzskat?t par uz??mumiem”.

90 Šaj? kontekst? Komisijas veiktais banku fondu v?rt?jums to jaun? rež?ma ietvaros nav t?ds, lai nov?rt?tu to kvalifik?ciju iepriekš?j? rež?ma ietvaros, vajadz?bas gad?jum? ?emot v?r? pašu par sevi atš?ir?go faktisko situ?ciju.

91 Turkl?t ir ac?mredzams, ka iesniedz?jtiesas uzdotsais prejudici?lais jaut?jums par L?muma 2003/146 sp?k? esam?bu nav saist?ts ar pamata pr?vas priekšmetu t?d? zi??, ka tas nav vajadz?gs, lai atrisin?tu min?to pr?vu.

92 T?d?? tas ir atz?stams par nepie?emamu.

3. Par piekt? jaut?juma pie?emam?bu

a) Tiesai iesniegtie apsv?rumi

93 Atbild?t?ji pamata liet? uzskata, ka piektais jaut?jums par diskrimin?cijas past?v?šanu vai br?v?bas veikt uz??m?jdarb?bu un kapit?la br?vas aprites ierobežojumiem ir nepie?emams t? nenoteikt?bas d???. Iesniedz?jtiesa nepreciz? attiec?gos ties?bu aktu elementus, kas rad?tu š??rsli EK l?gum? noteikto br?v?bu izmantošanai. T? turkl?t skaidri nenor?da, k?d? veid? banku fondi vai banku sabiedr?bas g?st labumu no diskrimin?cijas.

94 It?lijas vald?ba un Komisija piekt? jaut?juma pie?emam?bu neapstr?d.

b) Tiesas v?rt?jums

95 Pret?ji atbild?t?ju pamata liet? apgalvojumiem iesniedz?jtiesa piektaj? jaut?jum? skaidri nor?da, ka:

– pamata liet? izskat?mais nodok?u atvieglojums var rad?t diskrimin?ciju vai ierobežot br?v?bu veikt uz??m?jdarb?bu vai kapit?la br?vu apriti;

– diskriminācija un ierobežojums ir to uzņēmumu – banku vai nē – interesēs, kuros banku fondiem pieder kapitāla daļas.

96 Tādēļ piektais jautājums ir pieņemams.

B – Par attiecīgo Kopienu tiesību normu interpretāciju

97 Ar pirmo un otro jautājumu, kuri ir jāizskata kopā, un saskaņā ar šo sprieduma 84.–90. punktu sniegtajiem atbilstošajiem atbildēm uz jaunajiem banku fondu režīma, kas izriet no Likuma Nr. 461/98, Dekrēta Nr. 153/99 un Likuma Nr. 448/01, nepieciešamību iesniegt tiesiskā bāzē jautājumu, vai tāda juridiskā persona kā pamata lietā minētā, kuras vārds attiecīgajā laikposmā piemērojamo režīmu, var tikt uzskatīta par “uzņēmumu” EKL 87. panta 1. punkta izpratnē un uz to kā šādu uzņēmumu minētajā laikā posmā varēja attiecināt Kopienas noteikumus par valsts atbalstiem.

98 Ar trešo jautājumu, lai noskaidrotu, vai attiecībā uz valsts pasākumu, kas īstenots, nevis kuras vārds EKL 88. panta 3. punkta paredzēto iepriekšējās pārskatīšanas procedūru, tā bija jāpiemēro vai nē, tā pati tiesiskā bāzē jautājums, vai pamata prāvā apskatītais atbrīvojums no ieturējuma par dividendēm ir uzskatāms par valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta izpratnē.

99 Attiecībā uz piekto jautājumu ir jāatgādina, ka EKL 12. pants, kurā noteikts vispārīgais princips par jebkādas diskriminācijas pilsonības dēļ aizliegumu, ir jāpiemēro autonomi tikai tādos Kopienas tiesību aktos noteiktos gadījumos, kuros ar līgumu nav paredzēti paši diskriminācijas aizlieguma noteikumi (skat. paši 2001. gada 8. marta spriedumu apvienotajā lietā C-397/98 un C-410/98 *Metallgesellschaft u.c., Recueil*, I-1727. lpp., 38. punkts). Tomēr diskriminācijas aizlieguma princips ir noteikts tiesību veikt uzņēmējdarbību un kapitāla brīvas aprites jomā, respektīvi, ar EKL 43. un EKL 56. pantu. Tādēļ ir uzskatāms, ka piektais jautājums attiecas tikai uz šo normu.

100 Ar šo jautājumu iesniegtā tiesiskā bāzē jautājums, vai tāds nodokļu atvieglojums kā pamata lietā minētais ir EKL 43. un EKL 56. panta paredzētās brīvības veikt uzņēmējdarbību vai kapitāla brīvas aprites ierobežojums par labu uzņēmumiem – banku vai nē –, kuros banku fondiem pieder kapitāla daļas, attiecībā pret citiem uzņēmumiem, kas darbojas attiecīgajā tirgū, bet kuru kapitāla daļu turētāji nav banku fondi.

1) Par pirmo un otro jautājumu, kas saistīti ar “uzņēmumu” jēdzienu EKL 87. panta 1. punkta izpratnē

a) Tiesai iesniegtie atbilstošie

101 Atbildot uz pamata lietā apgalvoto, ka banku fondi nav “uzņēmumi” Kopienas konkurences tiesību izpratnē. Tādēļ uz tiem arī nav attiecināms valsts atbalstu režīms. Tie ir aprobežoti ar dividendu saņemšanu par tiem piederošajam kapitālam, gluži tāpat kā nekustamā pašuma pašnieks saņem resursu maksu saskaņā ar resursu līgumu.

102 Itālijas valdība uzskata, ka attiecīgajā pamata lietā apskatītajā laikposmā banku fondi ir uzskatāmi par uzņēmumiem konkurences tiesību izpratnē. Kontrolpaketes [turšana] banku sabiedrības šajā sakarā ir pietiekams pierādījums banku fondu komerciālajam raksturam un fondiem piemērojamais režīms veido dabisku un funkcionālu saiti starp tiem un Itālijas banku sistēmu. Tādēļ uz banku fondiem ir jāattiecinā līguma noteikumi par valsts atbalstiem.

103 Komisija uzsver, ka fakts, ka banku fondi tur un pārvalda pašumu, neietver pakalpojumu

sniegšanu tirg?. No judikat?ras viedok?a vienk?r?šs ieguld?t?js, kas sa?em dividendes vai procentus par savu kapit?lu, nepied?v? tirg? nedz preces, nedz pakalpojumus. T?d?j?di banku fondi nav veikuši saimniecisku darb?bu. Tos nevar uzskat?t par uz??mumiem, jo nenotiek iejaukšan?s kontrol?t?s banku sabiedr?bas darb?b?.

104 Attiec?b? uz l?dzek?u p?rskait?šanu bezpe??as strukt?r?m soci?lo vajadz?bu nozar?s, š?di veikt?s banku fondu darb?bas neatbilst uz??mumu darb?b?m.

105 Attiec?b? uz banku fondu finanšu, komerci?laj?m darb?b?m un darb?b?m ar kustamiem un nekustamiem ?pašumiem, kas nepieciešamas vai der?gas sabiedr?bas interešu vai soci?lo vajadz?bu m?r?u sasniegšanai, darb?b?m, kuras dr?kst veikt saska?? ar Dekr?ta Nr. 356/90 12. pantu, t?s tom?r var?tu ietvert uz??mumu darb?bas aspektus, ja t?s ietver tiešo pied?v?jumu pre?u un pakalpojumu tirg?.

106 Visbeidzot, t?das strukt?ras k? banku fondi nav uz??mumi EKL 87. panta izpratn?, ja vien tie savu sabiedr?bas interešu vai soci?lo vajadz?bu m?r?u sasniegšanai nepieciešamo darb?bu ietvaros tieš? veid? nepied?v? preces vai pakalpojumus tirg?.

b) Tiesas atbilde

107 Saska?? ar past?v?go judikat?ru konkurences ties?bu kontekst? "uz??muma" j?dziens ietver visas strukt?ras, kas veic saimniecisku darb?bu, neatkar?gi no to juridisk? statusa un finans?juma veida (skat. ?paši 1991. gada 23. apr??a spriedumu liet? C?41/90 *Höfner* un *Elser*, *Recueil*, l?1979. lpp., 21. punkts, un 2004. gada 16. marta spriedumu apvienotaj?s liet?s C?264/01, C?306/01, C?354/01 un C?355/01 *AOK Bundesverband* u.c., *Recueil*, l?2493. lpp., 46. punkts).

108 Saimniecisku darb?bu veido jebk?das darb?bas, kas saist?tas ar pre?u vai pakalpojumu pied?v?šanu attiec?gaj? tirg? (skat. ?paši 1998. gada 18. j?nija spriedumu liet? C?35/96 Komisija/It?lija, *Recueil*, l?3851. lpp., 36. punkts, un 2000. gada 12. septembra spriedumu apvienotaj?s liet?s no C?180/98 l?dz C?184/98 *Pavlov* u.c., *Recueil*, l?6451. lpp., 75. punkts).

109 Visbiež?k saimniecisk? darb?ba tiek veikta tieši tirg?.

110 Tom?r nav izsl?gts, ka tas taj? paš? laik? faktiski ir tirgus dal?bnieks ar tiešu kontaktu tirg? un netieši – cita strukt?ra, kas šo tirgus dal?bnieku kontrol? saimnieciskas vien?bas, ko tie abi veido, ietvaros.

111 Šaj? sakar? ir j?uzsver, ka vienk?rša kapit?lda?u tur?šana, pat ja t? ir kontrolpakete, nav pietiekama, lai atz?tu par saimniecisku t?du darb?bu, ko veic vien?ba, kas ir šo da?u tur?t?ja, ja t? dod tikai iesp?jas izmantot ar akcion?ra vai kop?pašnieka statusu saist?t?s ties?bas, k? ar?, attiec?g? gad?jum?, sa?emt dividendes – ierastos labumus no ?pašuma.

112 No otras puses, ja vien?ba, kurai pieder kapit?lda?u kontrolpakete k?d? sabiedr?b?, šo kontroli ?steno, tieši vai netieši ietekm?jot sabiedr?bas p?rvald?bu, tad ir uzskat?ms, ka š? vien?ba piedal?s kontrol?t? uz??muma veiktaj? saimnieciskaj? darb?b?.

113 T?d?j?di t? ir uzskat?ma par uz??mumu EK l?guma 87. panta 1. punkta izpratn?.

114 Ja t? nav, tad vienk?rša viena uz??muma sadal?šana div?s atseviš??s vien?b?s, no kur?m pirm? tieši turpina iepriekš?jo saimniecisko darb?bu, bet otra kontrol? pirmo, iejaucoties t?s p?rvald?b?, ir pietiekama, lai liegtu Kopienu noteikumu par valsts atbalstu lietder?go iedarb?bu. Tas ?auj otrajai vien?bai g?t labumu no subs?dij?m vai cit?m priekšroc?b?m, ko pieš?ir valsts vai no valsts l?dzek?iem, un t?s piln?b? vai da??ji izmantot pirm?s vien?bas lab?, k? ar? abu veidot?s saimniecisk?s vien?bas interes?s.

115 Ir j?atz?st, ka t?das vien?bas k? pamata pr?v? apskat?tie banku fondi iejaukšan?s banku sabiedr?bas vad?b? var ?stenoties rež?ma attiec?gaj? laikposm?, kas noteikts Likum? Nr. 218/90 un Dekr?t? Nr. 356/90, ietvaros.

116 Faktiski š? rež?ma ietvaros:

- bankas fondam, kam pieder kapit?la kontrolpakete banku sabiedr?b?, ja tas nevar veikt bankas darb?bas tieši, ir j?nodrošina “darb?bas turpin?t?ba” sav? un kontrol?t?s bankas starp?;
- šim m?r?im noteikumos ir j?paredz, ka bankas fonda padomes vai tai piel?dzin?mas instit?cijas locek?us iece? direktoru padom? un kontroles instit?cijas locek?us – bankas sabiedr?bas uzraudz?bas padom?;
- bankas fonds noteiktu da?u ien?kumu no kapit?lda??m bankas sabiedr?b? ieskaita rezerv?, kas dom?ta pirmpirkuma ties?b?m uz kapit?la pieaugumu šaj? sabiedr?b?;
- šo rezervi tas cita starp? var ieguld?t kontrol?t?s bankas sabiedr?bas v?rtspap?ros.

117 No šiem noteikumiem izriet banku fondu uzdevums, kas p?rsniedz vienk?ršu kapit?lda?u ieguld?šanu. Tie sniedz iesp?ju veikt kontroles pien?kumus, k? ar? sniegt pamudin?jumus un finansi?lu atbalstu. Tie atspogu?o dabisku un funkcion?lu saik?u past?v?šanu starp banku fondiem un banku sabiedr?b?m, k? to apstiprina fakts, ?paši ?emot v?r? t?dus noteikumus k? Dekr?ta Nr. 356/90 14. pants, ka tiek saglab?ta Valsts kases ministra uzraudz?ba.

118 Lai k? “uz??mumu” kvalific?tu t?du bankas fondu k? pamata liet? min?tais, valsts tiesai ir j?izv?rt?, vai tas ir ne tikai kontrolpaketes tur?t?js bankas sabiedr?b?, bet ar? patiesi šo kontroli ?steno, tieši vai netieši ietekm?jot t?s p?rvald?bu.

119 Turkl?t attiec?b? uz lomu sabiedrisko interešu un soci?lo vajadz?bu jom?s, ko valsts likumdev?js ir uztic?jis banku fondiem, ir j?noš?ir vienk?rša l?dzek?u nodošana bezpe??as strukt?r?m un šaj?s jom?s tieši veikt?s darb?bas.

120 Bankas fonda k? “uz??muma” kvalifik?cija, š?iet, ir izsl?gta attiec?b? uz jebkura veida darb?bu, kas aprobežojas ar l?dzek?u nodošanu bezpe??as strukt?r?m.

121 Faktiski, k? to nor?da ar? Komisija, šai darb?bai ir vien?gi soci?ls raksturs un to neveic tirg?, konkur?jot ar citiem tirgus dal?bniekiem. Š?s darb?bas ietvaros bankas fonds darbojas k? labdar?bas organiz?cija, nevis k? uz??mums.

122 No otras puses, ja bankas fonds, kas darbojas sabiedr?bas interešu vai soci?lo vajadz?bu jom?s, izmanto tam valsts likumdev?ja pieš?irt?s ties?bas veikt finanšu un komerci?l?s darb?bas un darb?bas ar kustamiem un nekustamiem ?pašumiem, kas ir nepieciešamas vai noder?gas tam paredz?to m?r?u sasniegšanai, tad tas sp?j pied?v?t preces vai pakalpojumus tirg?, konkur?jot ar citiem tirgus dal?bniekiem, piem?ram, t?d?s jom?s k? zin?tnisk? izp?te, izgl?t?ba, m?ksla vai vesel?ba.

123 Šaj? gad?jum?, kas j?izv?rt? valsts tiesai, bankas fonds ir uzskat?ms par uz??mumu, ja tas veic saimniecisku darb?bu, neskatoties uz apst?kli, ka pre?u vai pakalpojumu pied?v?šana nav pe??as g?šanas nol?kos, jo šis pied?v?jums konkur? ar t?du tirgus dal?bnieku pied?v?jumiem, kuriem ir š?ds m?r?is.

124 Ja tiek atz?ta bankas fonda k? uz??muma kvalifik?cija – galvenok?rt banku sabiedr?bas kontrol? un t?s vad?bas ietekm?šanas zi??, vai sakar? ar darb?bu ?paši soci?laj?, zin?tniskaj? vai kult?ras jom? – t?dam bankas fondam k? pamata liet? apskat?tais l?dz ar to ir j?piem?ro Kopien? noteikumi par valsts atbalstu.

125 T?d?j?di uz pirmo un otro jaut?jumu j?atbild, ka t?da juridiska persona k? pamata liet? min?tais bankas fonds, valsts tiesai veicot tai piekrit?go attiec?gaj? laikposm? piem?rojam? rež?ma p?rbaudi, var tikt kvalific?ta k? “uz??mums” EKL 87. panta 1. punkta izpratn? un k? t?dam attiec?gaj? laikposm? tam bija j?piem?ro Kopien? noteikumi par valsts atbalstu.

2) Par trešo jaut?jumu, kas saist?ts ar “valsts atbalsta” j?dzienu EKL 87. panta 1. punkta izpratn?

a) Tiesai iesniegtie apsv?rumi

126 Atbild?t?ji pamata liet? uzskata, ka t?ds pas?kums k? Likuma Nr. 1745/62 10.a pant? paredz?tais nav valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta izpratn?. Tam nav selekt?va rakstura. Faktiski tas var?tu attiekties uz vis?m nekomerci?la rakstura strukt?r?m, kur?m piem?t Likuma Nr. 1745/62 10.a pant? paredz?t?s ?paš?bas. Tas ir visp?r?js pas?kums. Ar to neatk?pjas no visp?r?j? nodok?u rež?ma. Nekomerci?lo strukt?ru ?paš?s paz?mes daž?do sist?mu iekš?j?s saska?ot?bas iemeslu d?? attaisno š?du strukt?ru tipam paredz?tu nozares regul?juma ieviešanu.

127 It?lijas vald?ba uzskata, ka, ja iesniedz?jtiesa atz?tu, ka bankas fonds, kas ir atbild?t?js pamata liet?, ir ties?gs sa?emt Likuma Nr. 1745/62 10.a pant? paredz?to atbr?vojumu no [nodok?a] ietur?juma kombin?cij? ar Dekr?ta Nr. 601/73 6. pant? paredz?to juridisko personu ien?kuma nodok?a samazin?jumu uz pusi, tad attiec?gais nodok?u rež?ms ir uzskat?ms par valsts atbalstu. Faktiski uz??mums tiek nost?d?ts privile??t konkurences situ?cij? attiec?b? pret citiem uz??mumiem, kas darbojas attiec?gaj? tirg?. Maks?jama nodok?a samazin?jums uz pusi ?auj banku fondiem ieg?t nodok?a kred?tu no valsts, jo uz??muma akcion?ram ir ties?bas atskait?t uz??muma iepriekš nomaks?to nodokli, kur? tas ir akcion?rs; nodokli, kas b?tu liel?ks par to, kurš vi?am b?tu j?maks? p?c samazin?juma.

128 Komisija uzskata, ka t?ds atbr?vojums k? Likuma Nr. 1745/62 10.a pant? paredz?tais var tikt kvalific?ts k? valsts atbalsts. Starp?bu finans? valsts. Tas ir selekt?vs, jo tas tiek pieš?irts atkar?b? no uz??muma juridisk?s formas un t? darb?bas atseviš??s nozar?s un t? m?r?is ir sniegt priekšroc?bas strukt?r?m, kuras ir uzskat?mas par soci?lu labumu dodoš?m, tas nav attaisnojams ar sist?mas, kur? tas ietilpst, raksturu vai visp?r?go k?rt?bu. Attiec?b? uz tirdzniec?bas un konkurences trauc?jumiem tas katr? gad?jum? atseviš?i ir j?v?rt? valsts tiesai.

b) Tiesas atbilde

129 Lai atbild?tu uz trešo uzdoto jaut?jumu, iesniedz?jtiesai ir j?nor?da, k? interpret?t nosac?jumus, saska?? ar kuriem EKL 87. panta 1. punkts kvalific? valsts pas?kumu k? valsts atbalstu, proti, i) šo pas?kumu finans? valsts vai izmantojot valsts l?dzek?us, ii) min?t? pas?kuma selektivit?te, k? ar? iii) iespaids uz tirdzniec?bu starp dal?bvalst?m un no š? pas?kuma izrietoš? konkurences izkrop?ošana.

i) Par nosacījumu saistību ar pasākuma valsts finansējumu vai finansējumu no valsts līdzekļiem

130 EKL 87. panta 1. punktu paredzēts “atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem”.

131 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru atbalsta jēdziens ir vispārīgāks nekā subsīdijas jēdziens, jo ar to saprot ne tikai pozitīvu palīdzību, kas ir subsīdija kā tāda, bet arī dažāda veida pasākumus, kas dažādos veidos atvieglo nastu, kas parasti gulstas uz uzņēmuma budžetu, un kas, kaut gan tie nav subsīdijas šā vārda šaurākajā nozīmā, ir identiski pēc rakstura un rada vienādas sekas (skat. paši 2001. gada 8. novembra spriedumu lietā C-143/99 *Adria-Wien Pipeline* un *Waltersdorfer & Peggauer Zementwerke*, *Recueil*, I-8365. lpp., 38. punkts; 2004. gada 15. jūlija spriedumu lietā C-501/00 *Spagna/Komisija*, Krājums, I-6717. lpp., 90. punkts un tajā minētā judikatūra, un 2005. gada 15. decembra spriedumu lietā C-66/02 *Itālija/Komisija*, Krājums, I-10901. lpp., 77. punkts).

132 No tā izriet, ka pasākums, ar kuru valsts iestādes atsevišķiem uzņēmumiem piešķir nodokļu atbrīvojumu, kas, kaut arī nav valsts līdzekļu piešķiršana, nostāda saņēmēju finansēli izdevīgākā stāvoklī nekā pārējos nodokļu maksātājus, ir uzskatāms par valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta izpratnē. Tāpat par valsts atbalstu var tikt uzskatīts pasākums, ar kuru atsevišķiem uzņēmumiem tiek piešķirts nodokļa samazinājums vai atlikts parasti maksājama nodokļa samaksas termiņš (iepriekš minētais spriedums lietā *Itālija/Komisija*, 78. punkts).

133 Tādējādi jāatzīst, ka, lai kāda arī būtu valsts tiesas atbilde uz joprojām apspriesto jautājumu, vai Likuma Nr. 1745/62 10.a pantā paredzētais atvieglojums attiecas uz nodokļa ieturējumu pirms [dividenžu] izmaksas vai nodokļa atvieglojumu, tās valsts pasākums, kas kā šāds gadījumā ir uzskatāms par piemērojamu, ir saistīts ar valsts finansējumu (vai ir valsts finansējums).

ii) Par pasākuma selektivitātes nosacījumu

134 Ar EKL 87. panta 1. punktu ir aizliegts valsts atbalsts, ar ko tiek dota “priekšroka konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai”, t.i., selektīvs atbalsts.

135 Tāds pasākums kā pamata lietā apskatāmais neattiecas uz visiem tirgus dalībniekiem. Tādējādi to nevar uzskatīt par vispārīgu nodokļu vai ekonomiskās politikas pasākumu (iepriekš minētais spriedums lietā *Itālija/Komisija*, 99. punkts, un 2005. gada 15. decembra spriedums lietā C-148/04 *Unicredito Italiano*, Krājums, I-11137. lpp., 49. punkts).

136 Kā Komisija ir pamatoti norādījusi, attiecīgais nodokļu atvieglojums tiek piešķirts atkarībā no uzņēmuma, publisko tiesību juridiskās personas vai fonda juridiskās formas un jomām, kurās šis uzņēmums darbojas.

137 Šāds nodokļu atvieglojums ir atkarīgs no Kopienas nodokļu režīma, nepastāvot attaisnojumam, pamatojoties uz nodokļu sistēmas, kurā tas iekļauts, raksturu vai sistēmu. Atkarīgi nav pamatoti ar pasākuma jēgu vai ar nodokļa piemērošanas metodi, bet izriet no valsts likumdevēja mērķa finansēli atbalstīt struktūras, kuras tiek uzskatītas par sociāli labumu nesošām.

138 Tādējādi šāds pasākums ir selektīvs.

iii) Par nosacījumiem saistību ar tirdzniecības dalībvalstu starpā ietekmēšanu un konkurences traucējumiem

139 Ar EKL 87. panta 1. punktu ir aizliegti valsts atbalsti, kas ietekmē tirdzniecību dalībvalstu

starp? un rada vai draud rad?t konkurences izkrop?ojumus.

140 Lai valsts pas?kumu var?tu atz?t par valsts atbalstu, nav j?konstat?, ka atbalsts patieš?m ietekm? tirdzniec?bu dal?bvalstu starp? un trauc? konkurenci, bet tikai j?p?rbauda, vai šis atbalsts var?tu ietekm?t tirdzniec?bu un draud izkrop?ot konkurenci (2004. gada 29. apr??a spriedums liet? C?372/97 It?lija/Komisija, *Recueil*, I?3679. lpp., 44. punkts, un iepriekš min?tie 2005. gada 15. decembra spriedumi liet? It?lija/Komisija, 111. punkts, un liet? *Unicredito Italiano*, 54. punkts).

141 It ?paši, ja k?das dal?bvalsts pieš?irtais atbalsts nostiprina k?da uz??muma st?vokli attiec?b? pret citiem konkur?jošiem uz??mumiem Kopienas iekš?j? tirdzniec?b?, ir j?uzskata, ka atbalsts ir ietekm?jis min?to tirdzniec?bu (skat. ?paši iepriekš min?tos 2005. gada 15. decembra spriedumus liet? It?lija/Komisija, 115. punkts, un liet? *Unicredito Italiano*, 56. punkts, un tajos min?to judikat?ru).

142 Šaj? sakar? tas apst?klis, ka k?da no tautsaimniec?bas nozar?m tiek liberaliz?ta Kopienu l?men?, var liecin?t par faktisku vai iesp?jamu atbalsta ietekmi uz konkurenci, k? ar? par t? sek?m uz tirdzniec?bu starp dal?bvalst?m (skat. 2003. gada 13. febru?ra spriedumu liet? C?409/00 Sp?nija/Komisija, *Recueil*, I?1487. lpp., 75. punkts, un iepriekš min?tos 2005. gada 15. decembra spriedumus liet? It?lija/Komisija, 116. punkts, un liet? *Unicredito Italiano*, 57. punkts).

143 Turkl?t nav nepieciešams, lai uz??mums, kas sa?em atbalstu, pats piedal?tos Kopienas iekš?j? tirdzniec?b?. Ja dal?bvalsts pieš?ir atbalstu k?dam uz??mumam, iekš?j?s darb?bas var saglab?ties t?d? pat l?men? vai pieaugt, ta?u t? rezult?t? tiek samazin?tas cit?s dal?bvalst?s re?istr?tu uz??mumu izredzes iekš?t š?s dal?bvalsts tirg?. Turkl?t t?da uz??muma nostiprin?šana, kurš l?dz šim nav piedal?jies Kopienas iekš?j? tirdzniec?b?, var to nost?d?t t?d? st?vokl?, kas ?auj tam iekš?t citas dal?bvalsts tirg? (iepriekš min?tie 2005. gada 15. decembra spriedumi liet? It?lija/Komisija, 117. punkts, un liet? *Unicredito Italiano*, 58. punkts).

144 Tas, vai divi iepriekš p?rbaud?tie nosac?jumi ir izpild?ti, pamata pr?v? ir j?p?rbauda valsts tiesai, ?emot v?r? min?tos interpret?cijas elementus.

145 Neskarot šo v?rt?jumu, ir j?atz?st, ka:

– finanšu pakalpojumu nozare tika pak?auta noz?m?gam liberaliz?cijas procesam Kopienu l?men?, saasinot konkurenci, kas jau var?ja izriet?t no EK l?gum? paredz?t?s kapit?la br?vas aprites (iepriekš min?tie 2005. gada 15. decembra spriedumi liet? It?lija/Komisija, 119. punkts, un liet? *Unicredito Italiano*, 60. punkts);

– t?ds nodok?u atvieglojums k? pamata liet? min?tais ar finans?jumu un/vai naudas l?dzek?iem var nostiprin?t banku nozar? akt?vas ekonomiskas vien?bas, ko veido bankas fonds un bankas sabiedr?ba, st?vokli;

– t?d?j?di var nostiprin?t ar? bankas fonda st?vokli, veicot k?du darb?bu, ?paši soci?laj?, zin?tniskaj? vai kult?ras jom?.

146 ?emot v?r? visus iepriekš min?tos elementus, uz trešo uzdoto jaut?jumu ir j?atbild, ka t?ds atbr?vojums no [nodok?a] ietur?juma par dividend?m k? pamata pr?v? apskat?tais, valsts tiesai veicot tai piekrit?go v?rt?jumu, var tikt kvalific?ts k? valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta izpratn?.

3) Par piekto jaut?jumu saist?b? ar “br?v?bas veikt uz??m?jdarb?bu ierobežojuma” un “kapit?la br?vas aprites ierobežojuma” j?dzieniem EKL 43. un EKL 56. panta izpratn?

a) Tiesai iesniegtie apsvērumi

147 Atbildot?ji pamata liet? apstr?d, ka past?v?tu piektaj? jaut?jum? min?tie br?v?bas veikt uz??m?jdarb?bu vai kapit?la br?vas aprites trauc?jumi par labu banku sabiedr?b?m. Tie uzskata, ka t?ds atvieglojums k? Likuma Nr. 1745/62 10.a pant? min?tais nerada priekšroc?bas š?m sabiedr?b?m, kuras apgr?tina nodok?u, kas j?maks? uz??mumiem, kuri sa?em pe??u, slogs. Min?t?s sabiedr?bas neg?st nek?das priekšroc?bas no izmaks?t?s pe??as [nodok?a] ietur?juma atvieglojuma.

148 It?lijas vald?ba uzsver, ka t?da nodok?a atvieglojuma d?? k? pamata liet? min?tais sabiedr?b?, kur? bankas fondam pieder kapit?lda?as, var g?t liel?ku labumu no ieguld?jumiem, kas savuk?rt veido br?v?bas veikt uz??m?jdarb?bu vai kapit?la br?vas aprites p?rk?pumu un var rad?t attiec?g? tirgus trauc?jumus.

149 Komisija uzskata, ka nodok?u atvieglojums nav banku sabiedr?bas, bet gan bankas fonda priekšroc?ba.

b) Tiesas atbilde

150 ?emot v?r? atbildes, kas sniegtas uz pirmajiem trim jaut?jumiem saska?? ar juridiskaj?m un faktiskaj?m zi??m pamata pr?v?, ir j?atz?st, ka piektais jaut?jums nav j?p?rbauda, lai k?ds ar? b?tu iesniedz?jtiesas l?mums attiec?b? uz apskat?m? nodok?u atvieglojuma kvalifik?ciju saska?? ar atbilstošajiem Kopienu noteikumiem par valsts atbalstu.

151 Faktiski, ja iesniedz?jtiesa nodok?u atvieglojumu kvalific? k? valsts atbalstu, min?tais atvieglojums ir j?atce?, un t?d?j?di vairs nepast?v?s atš?ir?ga attieksme, ko var?tu analiz?t saska?? ar EKL 43. un EKL 56. pantu.

152 Ja t? tieši pret?ji noraida š?du kvalifik?ciju, tad vairs nepast?v ar? jaut?jums par to, vai past?v br?v?bas veikt uz??m?jdarb?bu vai kapit?la br?vas aprites ierobežojumi.

Par ties?šan?s izdevumiem

153 Attiec?b? uz lietas dal?bniekiem pamata liet? š? tiesved?ba ir stadija proces?, kuru izskata iesniedz?jtiesa, un t? lemj par ties?šan?s izdevumiem. Ties?šan?s izdevumi, kas radušies saist?b? ar apsvērumu iesniegšanu Tiesai, iz?emot tos, kuri radušies min?tajiem lietas dal?bniekiem, nav atl?dzin?mi.

Ar š?du pamatojumu Tiesa (otr? pal?ta) nospriež:

1) **t?da juridiska persona k? pamata liet? min?t?, valsts tiesai veicot izv?rt?jumu par attiec?gaj? laikposm? piem?rojamo rež?mu, var tikt kvalific?ta k? “uz??mums” EKL 87. panta 1. punkta izpratn?, un t?d?? tam k? t?dam attiec?gaj? laikposm? j?piem?ro Kopienu noteikumi par valsts atbalstu;**

2) **t?ds dividenžu atbr?vojums no nodok?a k? pamata liet? min?tais, valsts tiesai veicot tai piekrit?go izv?rt?jumu, var tikt kvalific?ts k? valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta izpratn?.**

[Paraksti]

* Tiesvedības valoda – itāļu.